

Høgskolen
i Innlandet

Høgskolen i Innlandets digitale konferanse om
SAMISKE PERSPEKTIVER
I OPPLÆRING OG UTDANNING
10. februar 2023

Tid	Åpning og plenumsforedrag	
09.15-09.30	Åpning Arild Hovland, prorektor for forskning (HINN)	
09.30-10.00	Att skapa plats åt lärande utifrån samiska behov Hanna-Máret Outakoski (UU og UiT)	
10.00-10.15	<i>Kaffepause</i>	
10.15-11.45	Samiske perspektiver i norskfaget Sesjonsleder: Christina Niemi Mølstad	Sámi and Indigenous perspectives on birget Sesjonsleder: Jonas Yassin Iversen
	Sápmi forteller: samisk samtidslitteratur i klasserommet Silje Solheim Karlsen (UiT)	Mihá studien – samiske elevers folkehelse og livsmestring Ketil Lenert Hansen (SA, UiT), Ylva Jannok Nutti (SA), Anne Lindblom (SA, HINN) & Hadi Strømmen Lile (HiØ)
	Retoriske strategier i samisk litterær aktivisme Jonas Bakken (UiO)	Learnings from/about diversity in space and time Anja Pesch (HINN)
	Mellom inkludering og indigenisering: Framstilling av samiske språk og språkforhold i et norsklæreverk i perioden 1997–2020 Elin Furu Markusson & Åse Mette Johansen (UiT)	Indigenous knowledge, environmental justice and Education for Sustainable Development Jill Tove Buseth & Matthias Kowasch (HINN)
11.45-12.30	<i>Lunsj</i>	
12.30-13.30	Samiske perspektiver i barnehagen Sesjonsleder: Jonas Yassin Iversen	Samiske perspektiver på tvers av fag Sesjonsleder: Hege Merete Somby
	Transspråking i en samisk barnehageavdeling Carola Kleemann (UiT)	Bærekraftig utvikling og samisk matkultur Ingvild Jensen (UiT)
	Samiske perspektiver i barnehagelærerutdanningen Camilla Eline Andersen, Linn-Terese Bern, Trine Kampmann-Jensen & Anja Pesch (HINN)	Samenes plass i historielærebøker for videregående opplæring Ana Lucia Lennert Da Silva (HINN)
13.30-13.45	<i>Kaffepause</i>	

	Plenumsforedrag og avslutning
13.45-14.30	Kan vi lykkes med inkluderende opplæring for samiske elever i norsk opplæring? Hege Merete Somby (HINN og SA)
14.20-14.45	Avslutning Jonas Yassin Iversen & Christina Niemi Mølstad (HINN)

Att skapa plats åt lärande utifrån samiska behov

Hanna-Máret Outakoski, Umeå Universitet og Universitetet i Tromsø

Även om samiska utbildningar både i förskolan, grundskolan och i form av högre studier och lärarutbildning har funnits i väl över 30 år nu så är diskussionerna om samisk ämnesdidaktik samt didaktiskt och pedagogiskt anpassade samiska lärmiljöer något som först de senare åren kommit till fokus.

Även om samisk ämnesdidaktik först nu börjar ta egen form har urfolkspedagogiken funnits med ganska länge både i högre utbildning och ute på skolorna. Pedagogiska modeller, så som språkbadsmodellen, som hämtar inspiration från andra urfolkssammanhang har tillämpats i syfte att revitalisera språket och kulturen. Då har sättet att arbeta medvetet och långsiktigt på verksamhetens målspråk adopterats till den lokala samiska kontexten. I samband med att man kommit i kontakt med andra urfolks arbetssätt och revitaliseringsmodeller har man också börjat tänka mer på vilka behov de samiska elever och studenter har när det gäller språkligt, kulturellt och identitetsmässigt lärande och innehåll och hur ska detta förmedlas på ett lämpligt och kultursensitivt sätt.

I Norge har man kommit längst med att skapa plats åt lärande utifrån de samiska behoven och detta återspeglas konkret genom bland annat att det finns samisk läroplan för undervisning av samiska barn. I Finland tillämpar man fortfarande en strategi som gör storsamhällets lärdomar och innehåll tillgängliga åt alla elever på deras modersmål, och samiska innehåll får bli ett lokalt ansvar. I Sverige och Ryssland finns stor risk att det samiska hamnar i ett ämnesfack som har svårt att få den plats som den behöver.

I den här presentationen ges några konkreta och uppmuntrande exempel på hur det skapas plats åt lärande utifrån samiska behov även om de nationella ramarna är väldigt olika.

Kan vi lykkes med inkluderende opplæring for samiske elever i norsk opplæring?

Hege Merete Somby, Høgskolen i Innlandet og Sámi allaskuvla

Til tross for at den norske grunnopplæringen i økende grad anerkjenner samiske rettigheter og samene som urfolk, gjenstår fremdeles spørsmålet om hvordan vi kan tilby en inkluderende opplæring for samiske elever ved å anerkjenne samiske kulturer i opplæringen. Kunnskapsløftet 2020 anerkjenner, for første gang, samene som et urfolk og forankrer deres rettigheter i International Labour Organization [ILO] konvensjon nr. 169 On the rights of tribal and Indigenous peoples (ILO, 1989).

Men til tross for at samiske perspektiver er løftet frem i læreplanen, fører ikke det nødvendigvis undervisning om samiske perspektiver til inkludering av samiske elever i norsk skole. Inkludering som fenomen er mye omdiskutert i forskningsfeltet, det er imidlertid enighet om at konseptet dreier

seg om praksiser som fellesskap, deltakelse, medvirkning, nytte, lik tilgang, kvalitet, likeverdighet og rettferdighet (se eksempelvis Haug, 2017).

I denne presentasjonen vil jeg redegjøre for premissene for en inkluderende opplæring og drøfte hvordan undervisning for og om samiske problemstillinger i den obligatoriske opplæringen står i fare for å opprettholde en stereotypisk fremstilling av det samiske folk. Jeg vil avslutte med å foreslå en ny tilnærming for hvordan vi kan lykkes med en inkluderende opplæring for samiske barn ved å vende mot «opplæring for alle» (jf. Jomtien-erklæringen) ved hjelp av «a relevant curriculum that can be taught and learned in a local language and builds upon the knowledge and experience of teachers and learners» (UNESCO, 2000; 17).

SLIK DELTAR DU PÅ KONFERANSEN:

Konferansen er gratis og åpen for alle. Det kreves heller ingen påmelding for å delta. Del gjerne programmet og påloggingsinformasjonen med interesserte kolleger.

For å delta på åpning, plenumsforedragene og avslutningen, kobler du deg på følgende

Zoom-lenke:

<https://inn.zoom.us/j/64174649697?pwd=MFpUZEhjb2s1c2VxMWQrRXNSV05xdz09>

For å delta på parallellsesjonene «Samiske perspektiver i norskfaget» og «Samiske perspektiver i barnehagen», kobler du deg på følgende Zoom-lenke:

<https://inn.zoom.us/j/63355651252?pwd=UzZ0OG5iRFJlU091ZVRyVEYwQmV0UT09>

For å delta på parallellsesjonen «Sámi and Indigenous perspectives on *birget*» og «Samiske perspektiver på tvers av fag», kobler du deg på følgende Zoom-lenke:

<https://inn.zoom.us/j/68126772199?pwd=blZSaTg4dFA4dUg0djVDbl4cjFmQT09>

Vennligst husk å holde mikrofonen din avslått når du lytter til presentasjonene.

Buresboahtin buohkaide!